

Deze foto van de samenkomst in de Bovenkerk geeft een indruk van de massale meeting, welke in deze Hervormde Kerk werd gehouden. Er waren meer dan 1200 stoelen extra bijgezet. De opkomst in dit kerkgebouw, het grootste van Kampen, bedroeg naar ruwe schatting 2800 bezoekers. Overal waren luidsprekers aangebracht, zoodat de sprekers tot in de verste hoeken te verstaan waren.

Men ziet het koor, ook dat was stampvol, en de gangen om het koor eveneens.

DE „SCHOOLDAG” TE KAMPEN

„Houdt wat Gij hebt . . .”

In het teken van dit woord uit Openbaringen 3: 11 stond de Schooldag van de Theologische Hoogeschool te Kampen. Een „schooldag” die alle voorafgaande schooldagen, wat de opkomst aangaat, achter zich gelaten heeft. Meer dan 8000 bezoekers uit alle deelen des lands waren samengestroomd, zoodat op het laatste oogenblik nog beslag gelegd moest worden op 2 extra gebouwen.

Vergaderd werd in de Nieuwe Kerk onder leiding van Prof. P. Deddens, waar tweemaal een samenkomst werd belegd (opkomst beide malen ongeveer 1500 bezoekers); in de Broederkerk, onder leiding van Ds H. Knoop (opkomst 1500 bezoekers); in de Bovenkerk, onder leiding van Ds D. van Dijk te Groningen (opkomst 2800); in het kerkgebouw Burgwal, onder leiding van Ds G. Visé te Kampen (opkomst 600 bezoekers); en in de Buiten-Sociëteit, onder leiding van Ds H. Meulink te Enschede (opkomst 500 bezoekers). Sprekers waren: Prof. C. Veenhof; Prof. Dr K. Schilder; Ds W. Scheele; Ds J. van Bruggen; Ds L. de Wolff en P. Jongeling.

De Bidstonden

Reeds aan den vooravond van den „Schooldag” was te zien, dat er ditmaal een zeer groote opkomst zou zijn.

Oorspronkelijk was het de bedoeling geweest den Bidstond alleen in de Nieuwe Kerk te houden, het eigen gebouw der Vrijgemaakte Kerken, maar toen reeds in den namiddag de autobussen van verschillende richtingen de stad binnenreden en zelfs de bezoekers uit het verre Zeeuwsch Vlaanderen om 6 uur van hun tegenwoordigheid blijk gaven, was wel te voorzien, dat de Nieuwe Kerk te klein zou worden. Ook waren er reeds vele predikanten aanwezig, omdat dien dag in „Ons Gebouw” de predikantenconferentie had plaats gehad, waar Prof. Schilder had gerefereerd over het onderwerp: „De eschatologie in de prediking”.

Toen het gebouw meer dan gevuld was en er nog honderden buiten stonden, deelde Prof. Deddens mede, dat er nog een tweede samenkomst werd belegd in de Broederkerk, waar als spreker zou voorgaan Prof. Schilder. Velen stroomden daarop naar laatstgenoemd gebouw, waar Prof. Schilder sprak over den tekst: Hebr. 2: 13, laatste gedeelte, met als thema: Jezus Christus stelt Zijn en des Vaders kinderen voor aan den Vader, in de eerste plaats in hun onderscheid en in de tweede plaats in hun gemeenschap.

In de Nieuwe Kerk leidde Prof. B. Holwerda den Bidstond, waarvan wij hier den volledige tekst weer-geven:

Lezen: Lucas 22: 14—32.
Tekst: Lucas 22: 24—30.
Zingen: Psalm 44: 1, 2.
Gezang 5: 3, 7, 8, 9, 10.
Psalm 97: 6.

Geliefden in onzen Heere Jezus Christus,

We hebben ons vanavond hier vereenigd tot het gebed voor onze Theologische Hoogeschool. Maar we willen zulks doen in gehoorzaamheid aan het vierde gebod, en onzen God dus vanavond als Heer van den sabbat belijden, die zoo van ons vraagt „allereerst, dat de kerkedienst of het predikambt en de scholen onderhouden worden”. Want deze belijdenis beteekent, dat we ook in dezen bidstond de verbanden hebben te eerbiedigen, en zelfs geen poging mogen doen om thans de „school” te isoleeren van den „kerkdienst” en het „predikambt”. Het kan ook niet anders voor wie bedenkt, dat deze inrichting niet slechts alleen door

onze kerken gedragen wordt, doch ook haar taak bepaald ziet doot het predikambt in deze kerken. Daarom is het gebed voor de „school” tenslotte niets anders dan de smeeking voor onze kerken in haar strijd, haar nooden, haar gevaren. Gegeven eenmaal dezen naar het Woord gehandhaafden samenhang tusschen kerken en hoogeschool, vindt de ontplooiing van den arbeid hier onmiddellijk haar terugslag in het kerkelijk leven, doch is ook omgekeerd elke bedreiging dier kerken een zeer acute nood voor „Kampen”.

Daarom kon ik dan ook vanavond in de gebeden uw voorganger niet zijn, of ik moest me zelf gerealiseerd hebben en u voor oogen gesteld hebben de situatie waarin onze kerken zich thans bevinden; een situatie die zoo al niet uitsluitend dan toch wel bij uitstek beheerscht wordt door het ernstige stadium, waarin thans de zaak der „samenspreking” gekomen is. De feiten zijn u bekend. Voor ruim twee jaar heeft onze Groningsche synode deputaten benoemd en hun opgedragen met die van de overzijde een contact op te nemen, dat voorshands alleen schriftelijk zou mogen zijn. En ze heeft voor God en menschen belijdenis gedaan van de gronden, waarop ze zich gedwongen zag de ontmoeting voorloopig slechts in dezen vorm van correspondentie te bewerkstelligen. Ze ging niet te rade met vleesch en bloed, maar wist zich haar weg gewezen door Christus, die immers wil dat alle dingen van Hem en zijn kerk eerlijk en met orde, nauwkeurig en voorzichtig behandeld zullen worden, alsmede publiek. Dat laatste vooral. Want Hij heeft nimmer in het verborgen gesproken, doch altijd vrij uit. Hij wil van zijn evangelie en van het recht zijner kerk nimmer een geheimleer zien gemaakt, die slechts enkele ingewijden kennen en die zijn mondige kerken dan maar in blind geloof hebben te aanvaarden. Sindsdien hebben al onze kerken dit besluit geratificeerd, doch de andere kerken weigerden het contact in dezen vorm; en hun deputaten hebben hardnekkig afgewezen elk verzoek om nu eens zwart op wit, en zoo „vrij uit”, te zeggen, wat zij gelooven van belofte en wet van dien Christus, die nooit in het verborgen sprak.

In deze situatie nu is van twee kanten het woord genoemd, dat de laatste jaren in de politiek voor ons „ongunstigen klank kreeg; ik bedoel het woord „doorbraak”. Van den anderen kant dreigt men met „doorbreking” van een barrière, die te wijten zou zijn aan een tekort aan „plooibaarheid” ook bij onze deputaten, vergetende dat het geen kwestie is van deputaten, doch van een besluitende synode en ratificeerende kerken. Van die zijde, waar men gewoon is alle kerk-zaken tot een zaakje van enkele personen te maken, dreigt men dan ook reeds om die personen, die ons

dienden in de prediking van het gebod — en daarom ook ons voorgingen in de daad der vrijmaking, te isoleeren van de kerken die ze dienden.

Doch ook in onze kringen zijn menschen opgestaan, die vrijwel in dezelfde richting koersen. Ook zij achten het moment gekomen, waarop doorbroken dient te worden wat ook zij aandienen als handelingen van deputaten slechts, hoewel ze wisten dat het handelingen waren op last eener synode en met bekrachtiging van alle kerken; en ook zij trachten thans de kerken te mobiliseeren tegen de menschen, die ondanks alle verdriet van hun deputaatschap zich trouw aan hun instructie hielden en vandaag nog de kerken eerlijk in de oogen kunnen zien; ze handelden volgens opdracht, en ze deden dat publiek. En zonder ook maar een poging te doen om te weerleggen, wat synode en kerken en — pas zoo — deputaten als den wil van Christus uit de Schriften meender gelezen te hebben, verklaart men thans het besluit in kwestie een zonde te zijn, waarover onzerzijds schuld dient te worden beleden. En dat niet alleen; want als men zijn voorstel tot hereeniging in formule brengt, dan handhaaft men wel de zaaksgerechtigheid der vrijgemaakten, doch men stelt als voorwaarde voor hereeniging niet nadrukkelijk het gebod van vrijmaking, aldus relativerend wat onzerzijds nog altijd als absolute eis van Christus beleden werd. Met handhaving der zaaksgerechtigheid is daarmee toch het bestaansrecht onzer kerken disputabel gesteld. Van beide zijden is men aldus bezig om broeders te isoleeren, en de zaken van Christus en zijn kerk te relativiseeren. Dat is toch wel de ernst van de omstandigheden, waaronder we hier vanavond bijeen zijn.

Want als zij gelijk hebben, kan deze bidstond niet doorgaan. En we hebben tot de scharen, die morgen gaan komen, dan toch eigenlijk maar één woord meer: naar uwe tenten, o Israël! Wat deel hebben ze dan nog aan deze hoogeschool? En welke gemeenschap hebben ze dan met wie hier werken of ook gewerkt hebben? Wij hebben dan na zijn dood ook Prof. Greijdanus losgelaten, precies zooals men na zijn dood ginds beweert hem te hebben behouden.

Wij kunnen vanavond niet bidden, tenzij we in het bestaan van kerken en school het recht van Christus belijden. Dat beteekent ook: we zullen ons rekenschap hebben te geven van de uitgebrachte kritiek. Want hoe aanvechtbaar men de reeds betreden en de uitgestippelde wegen dezer broeders ook achten mag, het ontslaat niemand onzer van den plicht om de vraag te overwegen: hebben ze toch zakelijk gelijk?

Want zij ook beroepen zich op de Schrift. Ze zeggen gedrongen te zijn door het hoogepriesterlijk gebed van Christus: „dat ze allen één zijn”, een gebed dat we als een gebod hebben te beleven. Ze willen schuldbelijdenis over en weer. Ze roepen op tot zelfverloochening, en tot een in concreto de minste zijn, gelijk ook Christus zichzelf verloochenend heeft, ons een voorbeeld nalatende. Ze denken met heimwee aan de eene Avondmaalstafel. Wel hebben ze vergeten het gebed van Christus in zijn schriftuurlijken zin en samenhang ons voor te houden — het woord werd alleen op den klank af geciteerd — maar hun bewogen oproep ontvangt toch wel een ontroerend accent door de herinnering, dat Christus dit gebed sprak in den nacht in welken Hij verraden werd. Hoe kan men toegaan tot de gebroken avondmaalstafel, als men zich her-